B.A. भाग–2 – Minor लोकप्रशासन भाग–1

अभ्यासक्रमाधारित 100 वस्तुनिष्ठ प्रश्नसंच

घटक 1 : लोकप्रशासन

1. ‘लोकप्रशासन’ या संज्ञेतील ‘लोक’ याचा संबंध कशाशी आहे**?**
अ) खाजगी क्षेत्राशी
ब) सार्वजनिक कार्याशी
क) औद्योगिक क्षेत्राशी
ड) व्यापाराशी
उत्तर : ब

2. लोकप्रशासनाचा प्रमुख उद्देश कोणता आहे**?**
अ) नफा मिळवणे
ब) सार्वजनिक हित साधणे
क) व्यापार वाढवणे
ड) वैयक्तिक संपत्ती वाढवणे
उत्तर : ब

3. लोकप्रशासन हे कोणत्या शास्त्राची महत्त्वाची शाखा मानली जाते**?**
अ) अर्थशास्त्र
ब) राज्यशास्त्र
क) समाजशास्त्र
ड) इतिहास
उत्तर : ब

4. लोकप्रशासनाचा संबंध मुख्यतः कशाशी आहे**?**
अ) शासनाच्या कार्याशी
ब) कुटुंबव्यवस्थेशी
क) व्यापाराशी
ड) उद्योगाशी
उत्तर : अ

5. ‘The Study of Administration’ हा प्रसिद्ध निबंध कोणी लिहिला**?**
अ) मॅक्स वेबर
ब) वुड्रो विल्सन
क) हेन्री फेयॉल
ड) ल्यूथर गुलिक
उत्तर : ब

6. वुड्रो विल्सन यांच्या मते लोकप्रशासनाचा अभ्यास कशासाठी महत्त्वाचा आहे**?**
अ) प्रशासन सुधारण्यासाठी

ब) व्यापार वाढवण्यासाठी
क) युद्धासाठी
ड) उद्योगासाठी
उत्तर : अ

7. लोकप्रशासनाचे स्वरूप कसे आहे**?**
अ) केवळ सैद्धांतिक
ब) केवळ व्यावसायिक
क) सैद्धांतिक व व्यावहारिक
ड) केवळ आर्थिक
उत्तर : क

8. लोकप्रशासनाची व्याप्ती कोणत्या बाबींशी संबंधित आहे**?**
अ) शासनाची कार्ये
ब) सार्वजनिक धोरणे
क) प्रशासनिक प्रक्रिया
ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

9. आधुनिक कल्याणकारी राज्यात लोकप्रशासनाचे महत्त्व कसे आहे**?**
अ) कमी झाले आहे
ब) वाढले आहे
क) संपुष्टात आले आहे
ड) कोणतेही महत्त्व नाही
उत्तर : ब

10. लोकप्रशासनाचा अंतिम केंद्रबिंदू कोणता आहे**?**
अ) प्रशासक
ब) कर्मचारी
क) नागरिक
ड) राजकीय पक्ष
उत्तर : क

11. लोकप्रशासनाचा संबंध कोणत्या कार्याशी अधिक आहे**?**
अ) सार्वजनिक सेवा
ब) वैयक्तिक व्यवसाय
क) खासगी नफा
ड) कुटुंब व्यवस्थापन
उत्तर : अ

12. लोकप्रशासनाला ‘कृतीतील शासन’ असे कोणी संबोधले?
अ) ल्यूथर गुलिक
ब) वुड्रो विल्सन
क) हर्बर्ट सायमन
ड) मॅक्स वेबर
उत्तर : ब

13. लोकप्रशासनाच्या अभ्यासात कोणता घटक महत्त्वाचा आहे**?**
अ) संघटना

ब) कर्मचारी
क) कार्यपद्धती
ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

14. लोकप्रशासनाचे महत्त्व कोणत्या व्यवस्थेत विशेषतः दिसते**?**
अ) लोकशाही व्यवस्थेत
ब) केवळ राजेशाहीत
क) केवळ हुकूमशाहीत
ड) कोणत्याही व्यवस्थेत नाही
उत्तर : अ

15. लोकप्रशासनाचे प्रमुख वैशिष्ट्य कोणते**?**
अ) सार्वजनिक हित
ब) नफा
क) वैयक्तिक हित
ड) गुप्तता
उत्तर : अ

घटक 2 : संघटना

16. संघटना म्हणजे काय**?**
अ) व्यक्तींचा अनियोजित समूह
ब) निश्चित उद्दिष्टासाठी केलेली रचना
क) केवळ कार्यालय
ड) राजकीय पक्ष
उत्तर : ब

17. संघटनेचा मुख्य आधार कोणता आहे**?**
अ) उद्दिष्ट
ब) व्यक्तीगत स्वार्थ
क) स्पर्धा
ड) नफा
उत्तर : अ

18. संघटनेचे मूलभूत घटक कोणते**?**
अ) उद्दिष्ट
ब) व्यक्ती
क) कार्यविभाजन
ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

19. संघटनेतील कार्यविभाजनाचा प्रमुख फायदा कोणता**?**
अ) कार्यक्षमता वाढते
ब) खर्च वाढतो

क) गोंधळ वाढतो
ड) अधिकार कमी होतात
उत्तर : अ

20. संघटनेच्या तत्त्वांमध्ये कोणत्या तत्त्वाचा समावेश होतो?
अ) आदेशाची एकता
ब) कार्यविभाजन
क) अधिकार व जबाबदारी
ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

21. 'Unity of Command' म्हणजे काय?
अ) अनेक अधिकाऱ्यांकडून आदेश
ब) एका कर्मचाऱ्याला एका वरिष्ठाकडून आदेश
क) कोणताही आदेश नसणे
ड) जनतेकडून आदेश
उत्तर : ब

22. आदेशाची एकता हे तत्त्व कोणी मांडले?
अ) हेन्री फेयॉल
ब) मॅक्स वेबर
क) वुड्रो विल्सन
ड) हर्बर्ट सायमन
उत्तर : अ

23. नियंत्रण निश्चित करणारा घटक कोणता?
अ) नियंत्रण कक्षा
ब) कार्यविभाजन
क) उद्दिष्ट
ड) अर्थसंकल्प
उत्तर : अ

24. 'Span of Control' म्हणजे काय?
अ) अधिकाऱ्याच्या नियंत्रणाखालील कर्मचाऱ्यांची संख्या
ब) कार्यालयाची संख्या
क) विभागांची संख्या
ड) नियमांची संख्या
उत्तर : अ

25. संघटनेत अधिकार आणि जबाबदारी यांचे नाते कसे असावे?
अ) परस्पर सुसंगत
ब) पूर्णपणे वेगळे
क) विरोधी
ड) असमान
उत्तर : अ

26. संघटनेच्या अभ्यासातील शास्त्रीय दृष्टिकोनाचा भर कशावर असतो?
अ) कार्यक्षमता
ब) भावनांवर

क) राजकारणावर
ड) वैयक्तिक संबंधांवर
उत्तर : अ

27. संघटनेतील समन्वयाचा उद्देश काय?
अ) कार्यांमध्ये सुसूत्रता आणणे
ब) संघर्ष वाढवणे
क) अधिकार कमी करणे
ड) खर्च वाढवणे
उत्तर : अ

28. संघटनेत पदसोपानाचा अर्थ काय?
अ) अधिकारांची उतरंड
ब) आर्थिक व्यवस्था
क) निवडणूक व्यवस्था
ड) कर्मचारी भरती
उत्तर : अ

29. संघटनेतील अधिकारांचे विकेंद्रीकरण केल्यास काय होऊ शकते?
अ) निर्णयप्रक्रिया काही प्रमाणात जलद होऊ शकते
ब) सर्व अधिकार एका व्यक्तीकडे जातात
क) प्रशासन बंद होते
ड) कर्मचारी कमी होतात
उत्तर : अ

30. संघटनेचा अंतिम उद्देश कोणता?
अ) निर्धारित उद्दिष्ट साध्य करणे
ब) संघर्ष निर्माण करणे
क) अधिकार वाढवणे
ड) खर्च वाढवणे
उत्तर : अ

घटक 3 : संघटनेचे लाइन व स्टाफ घटक

31. 'Line' घटकाचा मुख्य संबंध कशाशी असतो?
अ) प्रत्यक्ष कार्याशी
ब) केवळ सल्ल्याशी
क) न्यायव्यवस्थेशी
ड) निवडणुकीशी
उत्तर : अ

32. Line घटकाचे प्रमुख वैशिष्ट्य कोणते?
अ) प्रत्यक्ष अधिकार व जबाबदारी
ब) केवळ सल्ला
क) कोणताही अधिकार नाही

ड) फक्त संशोधन
उत्तर : अ

33. Line घटकाचे प्रकार कोणते असू शकतात**?**
अ) शासकीय
ब) प्रशासकीय
क) कार्यात्मक
ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

34. विभाग म्हणजे काय**?**
अ) प्रशासनाची संघटित कार्यात्मक एकक
ब) खासगी कंपनी
क) राजकीय पक्ष
ड) न्यायालय
उत्तर : अ

35. विभागीय संघटनेत प्रमुख अधिकारी कोण असतो**?**
अ) विभागप्रमुख
ब) ग्रामसेवक
क) न्यायाधीश
ड) निवडणूक अधिकारी
उत्तर : अ

36. विभागीय प्रशासनातील दोष कोणता असू शकतो**?**
अ) लालफीतशाही
ब) कार्यक्षमता
क) समन्वय
ड) उत्तरदायित्व
उत्तर : अ

37. ‘लोकनिगम’ म्हणजे काय**?**
अ) सार्वजनिक मालकीची स्वतंत्र संस्था
ब) खासगी कंपनी
क) राजकीय संघटना
ड) स्वयंसेवी संस्था
उत्तर : अ

38. लोकनिगमाचे प्रमुख वैशिष्ट्य कोणते**?**
अ) स्वतंत्र कायदेशीर अस्तित्व
ब) वैयक्तिक मालकी
क) नफा हा एकमेव उद्देश
ड) पूर्णतः खासगी नियंत्रण
उत्तर : अ

39. लोकनिगमाची निर्मिती सामान्यतः कशाद्वारे केली जाते**?**
अ) कायद्याद्वारे
ब) खासगी कराराद्वारे
क) निवडणुकीद्वारे

ड) न्यायालयीन आदेशानेच
उत्तर : अ

40. लोकनिगमाचा प्रमुख फायदा कोणता**?**
अ) स्वायत्तता
ब) अनियंत्रित अधिकार
क) राजकीय पक्षीय नियंत्रण
ड) वैयक्तिक मालकी
उत्तर : अ

41. भारतातील सार्वजनिक क्षेत्रातील संस्था कोणत्या स्वरूपात असू शकतात**?**
अ) विभागीय उपक्रम
ब) लोकनिगम
क) शासकीय कंपनी
ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

42. लोकनिगम आणि विभाग यांतील प्रमुख फरक कोणता**?**
अ) लोकनिगमाला तुलनेने अधिक स्वायत्तता असते
ब) विभागाला कोणताही अधिकारी नसतो
क) लोकनिगम खासगी असतो
ड) विभाग कायदेशीर अस्तित्व नसलेला असतो
उत्तर : अ

43. स्वतंत्र नियामक मंडळांची आवश्यकता का निर्माण झाली**?**
अ) विशिष्ट क्षेत्राचे नियमन करण्यासाठी
ब) राजकीय पक्ष वाढवण्यासाठी
क) न्यायालय बंद करण्यासाठी
ड) प्रशासन समाप्त करण्यासाठी
उत्तर : अ

44. स्वतंत्र नियामक मंडळाचे प्रमुख कार्य कोणते**?**
अ) नियमन
ब) निवडणूक
क) न्यायालयीन नियुक्ती
ड) राजकीय प्रचार
उत्तर : अ

45. नियामक मंडळाचे एक महत्त्वाचे वैशिष्ट्य कोणते**?**
अ) विशिष्ट क्षेत्रातील तज्ज्ञ नियमन
ब) केवळ राजकीय कार्य
क) खासगी मालकी
ड) कोणतेही नियम नसणे
उत्तर : अ

46. 'Staff' घटकाचा मुख्य संबंध कशाशी आहे**?**
अ) सल्ला व सहाय्य
ब) प्रत्यक्ष आदेश
क) न्यायदान

ड) निवडणूक
उत्तर : अ

47. Staff अधिकारी कोणती भूमिका पार पाडतात**?**
अ) सल्लागार
ब) सहाय्यक
क) तांत्रिक मार्गदर्शक
ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

48. Line आणि **Staff** यांच्यातील मुख्य फरक कोणता**?**
अ) Line प्रत्यक्ष कार्य करते, Staff सल्ला व सहाय्य करते
ब) दोघांचे कार्य पूर्णपणे समान आहे
क) Staff कडेच सर्व अधिकार असतात
ड) Line कडे कोणतीही जबाबदारी नसते
उत्तर : अ

49. Staff घटकाचा प्रमुख फायदा कोणता**?**
अ) तज्ज्ञ सल्ला उपलब्ध होतो
ब) निर्णयप्रक्रिया बंद होते
क) खर्च नेहमी वाढतो
ड) अधिकार नष्ट होतात
उत्तर : अ

50. Line आणि **Staff** यांच्यात संघर्षाचे प्रमुख कारण कोणते असू शकते**?**
अ) अधिकारांच्या सीमांबाबत मतभेद
ब) उद्दिष्टांची स्पष्टता
क) चांगला समन्वय
ड) कार्यविभाजन
उत्तर : अ

घटक 4 : सेवक प्रशासन / नागरी सेवा

51. नागरी सेवा म्हणजे काय**?**
अ) शासनाच्या प्रशासकीय कार्यासाठी नियुक्त सेवकवर्ग
ब) खासगी कंपनीतील कर्मचारी
क) राजकीय पक्षाचे सदस्य
ड) न्यायालयातील वकील
उत्तर : अ

52. नागरी सेवेचे प्रमुख वैशिष्ट्य कोणते**?**
अ) स्थायित्व
ब) राजकीय पक्षीयता
क) वैयक्तिक नफा

ड) अनिश्चितता
उत्तर : अ

53. नागरी सेवकांचे प्रमुख कार्य कोणते**?**
अ) शासनाची धोरणे व निर्णयांची अंमलबजावणी
ब) राजकीय प्रचार
क) निवडणूक लढवणे
ड) न्यायदान करणे
उत्तर : अ

54. नागरी सेवकांकडून कोणती अपेक्षा असते**?**
अ) राजकीय तटस्थता
ब) पक्षीय निष्ठा
क) वैयक्तिक हित
ड) पक्षप्रचार
उत्तर : अ

55. नागरी सेवकांची निवड कशाच्या आधारावर केली जाते**?**
अ) पात्रता व गुणवत्ता
ब) केवळ आर्थिक स्थिती
क) वैयक्तिक संबंध
ड) राजकीय पक्ष
उत्तर : अ

56. नागरी सेवेमध्ये गुणवत्तेचे महत्त्व का आहे**?**
अ) कार्यक्षमता वाढवण्यासाठी
ब) राजकीय नियंत्रण वाढवण्यासाठी
क) खर्च वाढवण्यासाठी
ड) पक्षीयता वाढवण्यासाठी
उत्तर : अ

57. नागरी सेवकांची नियुक्ती करण्याची एक प्रमुख पद्धत कोणती**?**
अ) स्पर्धात्मक परीक्षा
ब) लॉटरी
क) वारसाहक्क
ड) राजकीय नियुक्ती
उत्तर : अ

58. नागरी सेवकांच्या मूल्यांकनाचा उद्देश कोणता**?**
अ) कार्यक्षमतेचे परीक्षण
ब) कर्मचारी कमी करणे
क) राजकीय पक्ष निवडणे
ड) न्यायदान करणे
उत्तर : अ

59. नागरी सेवकांच्या कार्यमूल्यांकनात कोणता घटक महत्वाचा असतो**?**
अ) कार्यक्षमता
ब) प्रामाणिकपणा
क) कार्यनिष्पत्ती

ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

60. नागरी सेवकांच्या बढतीचा अर्थ काय**?**
अ) उच्च पदावर नियुक्ती
ब) सेवेतून काढणे
क) वेतन बंद करणे
ड) पद कमी करणे
उत्तर : अ

61. बढतीचा एक प्रमुख आधार कोणता आहे**?**
अ) ज्येष्ठता
ब) गुणवत्ता
क) ज्येष्ठता व गुणवत्ता
ड) वरीलपैकी कोणताही नाही
उत्तर : क

62. 'Seniority' म्हणजे काय**?**
अ) सेवाज्येष्ठता
ब) शैक्षणिक पात्रता
क) आर्थिक स्थिती
ड) राजकीय अनुभव
उत्तर : अ

63. 'Merit' म्हणजे काय**?**
अ) गुणवत्ता
ब) ज्येष्ठता
क) वय
ड) सेवा कालावधी
उत्तर : अ

64. केवळ ज्येष्ठतेवर आधारित बढतीचा दोष कोणता**?**
अ) गुणवत्तेला कमी महत्त्व मिळू शकते
ब) कार्यक्षमता वाढते
क) तज्ज्ञता वाढते
ड) स्पर्धा वाढते
उत्तर : अ

65. केवळ गुणवत्तेवर आधारित बढतीचा संभाव्य दोष कोणता**?**
अ) ज्येष्ठ कर्मचाऱ्यांमध्ये असंतोष निर्माण होऊ शकतो
ब) कार्यक्षमता वाढते
क) प्रशिक्षण वाढते
ड) प्रशासन सुधारते
उत्तर : अ

66. बढतीचे एक महत्वाचे तत्त्व कोणते**?**
अ) निष्पक्षता
ब) पारदर्शकता
क) गुणवत्ता

ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

67. नागरी सेवकांना प्रशिक्षण देण्याचा मुख्य उद्देश काय**?**
अ) ज्ञान व कौशल्य वाढवणे
ब) सेवेतून कमी करणे
क) राजकीय प्रचार करणे
ड) अधिकार कमी करणे
उत्तर : अ

68. प्रशिक्षण म्हणजे काय**?**
अ) कार्यासाठी आवश्यक ज्ञान, कौशल्य व दृष्टिकोन विकसित करण्याची प्रक्रिया
ब) केवळ परीक्षा
क) बढतीची प्रक्रिया
ड) नियुक्तीची प्रक्रिया
उत्तर : अ

69. नागरी सेवकांच्या प्रशिक्षणाचा फायदा कोणता**?**
अ) कार्यक्षमता वाढते
ब) कौशल्य वाढते
क) प्रशासनाची गुणवत्ता सुधारते
ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

70. प्रशिक्षणाची एक पद्धत कोणती**?**
अ) प्रत्यक्ष कामावर प्रशिक्षण
ब) वर्गातील प्रशिक्षण
क) कार्यशाळा
ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

71. 'On-the-job training' म्हणजे काय**?**
अ) प्रत्यक्ष काम करताना प्रशिक्षण
ब) केवळ पुस्तकातून प्रशिक्षण
क) निवडणूक प्रशिक्षण
ड) न्यायालयीन प्रशिक्षण
उत्तर : अ

72. नागरी सेवेची तटस्थता म्हणजे काय**?**
अ) राजकीय पक्षांपासून प्रशासकीय तटस्थता राखणे
ब) कोणतेही काम न करणे
क) सरकारला विरोध करणे
ड) पक्षीय प्रचार करणे
उत्तर : अ

73. नागरी सेवेचे स्थायित्व कशासाठी महत्त्वाचे आहे**?**
अ) प्रशासनात सातत्य राखण्यासाठी
ब) राजकीय पक्ष वाढवण्यासाठी
क) निवडणुका घेण्यासाठी

ड) न्यायालय चालवण्यासाठी
उत्तर : अ

74. नागरी सेवा आणि राजकीय कार्यपालिका यांचे संबंध कसे असतात**?**
अ) परस्परपूरक
ब) पूर्णपणे विरोधी
क) कोणताही संबंध नाही
ड) केवळ न्यायालयीन
उत्तर : अ

75. नागरी सेवक शासनाच्या धोरणांची काय करतात**?**
अ) अंमलबजावणी
ब) नकार
क) खासगीकरण
ड) विक्री
उत्तर : अ

मिश्रित सराव प्रश्न

76. लोकप्रशासन आणि संघटना यांचा संबंध कसा आहे**?**
अ) संघटना ही प्रशासनाची आधारभूत रचना आहे
ब) दोन्ही पूर्णपणे स्वतंत्र आहेत
क) संघटनेचा प्रशासनाशी संबंध नाही
ड) फक्त राजकारणाशी संबंध आहे
उत्तर : अ

77. 'कार्यविभाजन' कोणत्या बाबीसाठी उपयुक्त आहे**?**
अ) विशेषीकरण
ब) कार्यक्षमता
क) जबाबदारी निश्चिती
ड) वरील सर्व
उत्तर : ड

78. 'आदेशाची एकता' तत्त्वाचा उद्देश काय**?**
अ) आदेशातील संदिग्धता टाळणे
ब) कर्मचारी वाढवणे
क) खर्च वाढवणे
ड) अधिकार नष्ट करणे
उत्तर : अ

79. नियंत्रण कक्षा जास्त मोठी असल्यास काय होऊ शकते**?**
अ) नियंत्रण कठीण होऊ शकते
ब) नियंत्रण नेहमी सोपे होते
क) प्रशासन बंद होते
ड) कर्मचारी संपतात
उत्तर : अ

80. लोकनिगमाचा प्रमुख गुण कोणता?
अ) स्वायत्तता
ब) खासगी मालकी
क) राजकीय पक्षीयता
ड) पूर्ण केंद्रीकरण
उत्तर : अ

81. लोकनिगमाचा एक दोष कोणता असू शकतो?
अ) राजकीय हस्तक्षेप
ब) तज्ज्ञता
क) स्वायत्तता
ड) लवचिकता
उत्तर : अ

82. स्वतंत्र नियामक मंडळे कोणत्या क्षेत्रासाठी महत्त्वाची असतात?
अ) विशिष्ट क्षेत्राचे नियमन
ब) शालेय शिक्षणापुरतेच
क) केवळ निवडणूक
ड) केवळ न्यायदान
उत्तर : अ

83. Staff घटकामुळे प्रशासनाला काय मिळते?
अ) तज्ज्ञ सल्ला
ब) थेट राजकीय सत्ता
क) न्यायिक अधिकार
ड) निवडणूक अधिकार
उत्तर : अ

84. Line घटकाला कोणत्या स्वरूपाचा अधिकार असतो?
अ) प्रत्यक्ष कार्यकारी अधिकार
ब) केवळ सल्लागार अधिकार
क) न्यायिक अधिकार
ड) धार्मिक अधिकार
उत्तर : अ

85. विभागीय प्रशासनाचा प्रमुख दोष कोणता?
अ) लालफीतशाही
ब) स्पष्ट जबाबदारी
क) नियंत्रण
ड) उत्तरदायित्व
उत्तर : अ

86. नागरी सेवेमध्ये 'राजकीय तटस्थता' का आवश्यक आहे?
अ) प्रशासनाची निष्पक्षता राखण्यासाठी
ब) पक्षीय राजकारण वाढवण्यासाठी
क) निवडणूक लढवण्यासाठी
ड) खासगी नफा मिळवण्यासाठी
उत्तर : अ

87. नागरी सेवकांच्या गुणवत्तेचे परीक्षण कोणत्या प्रक्रियेत होते**?**
अ) कार्यमूल्यांकन
ब) निवडणूक
क) जनगणना
ड) अर्थसंकल्प
उत्तर : अ

88. प्रशिक्षणाचा संबंध कशाशी आहे**?**
अ) क्षमता विकासाशी
ब) सेवासमाप्तीशी
क) राजकीय प्रचाराशी
ड) निवडणुकीशी
उत्तर : अ

89. बढतीमध्ये ज्येष्ठता आणि गुणवत्ता यांचा समन्वय कोणत्या पद्धतीत होतो**?**
अ) ज्येष्ठता-सह-गुणवत्ता
ब) केवळ ज्येष्ठता
क) केवळ गुणवत्ता
ड) निवडणूक पद्धत
उत्तर : अ

90. लोकप्रशासनाचे महत्त्व कोणत्या कारणामुळे वाढले आहे**?**
अ) कल्याणकारी राज्याच्या वाढीमुळे
ब) राज्याच्या समाप्तीमुळे
क) प्रशासनाच्या समाप्तीमुळे
ड) व्यापाराच्या समाप्तीमुळे
उत्तर : अ

91. संघटनेतील समन्वयाचा अर्थ काय**?**
अ) विविध कार्यांमध्ये सुसूत्रता निर्माण करणे
ब) संघर्ष वाढवणे
क) अधिकार संपवणे
ड) कर्मचारी कमी करणे
उत्तर : अ

92. प्रशासनातील ‘पदसोपान’ कशाशी संबंधित आहे**?**
अ) अधिकारांची उतरंड
ब) वेतन
क) प्रशिक्षण
ड) निवडणूक
उत्तर : अ

93. लोकप्रशासनाचा अभ्यास कोणत्या दोन दृष्टिकोनांत करता येतो**?**
अ) व्यापक आणि संकुचित
ब) आर्थिक आणि धार्मिक
क) वैयक्तिक आणि कौटुंबिक
ड) ग्रामीण आणि शहरी
उत्तर : अ

94. व्यापक अर्थाने लोकप्रशासनात काय समाविष्ट होते**?**
अ) शासनाची सर्व कार्ये
ब) फक्त कार्यालयीन काम
क) फक्त न्यायदान
ड) फक्त निवडणूक
उत्तर : अ

95. संकुचित अर्थाने लोकप्रशासनाचा भर कशावर असतो**?**
अ) प्रशासकीय कार्यावर
ब) संपूर्ण समाजावर
क) व्यापारावर
ड) कुटुंबावर
उत्तर : अ

96. प्रशासनातील कार्यक्षमतेचा संबंध कशाशी आहे**?**
अ) कमीत कमी साधनांत जास्तीत जास्त परिणाम
ब) जास्तीत जास्त खर्च
क) अधिक कर्मचारी
ड) अधिक नियम
उत्तर : अ

97. लोकप्रशासनाचे एक महत्त्वाचे कार्य कोणते**?**
अ) सार्वजनिक सेवा पुरविणे
ब) खासगी नफा मिळविणे
क) राजकीय पक्ष चालविणे
ड) व्यापार करणे
उत्तर : अ

98. नागरी सेवेतील प्रशिक्षणामुळे कोणती क्षमता वाढते**?**
अ) प्रशासकीय कौशल्य
ब) राजकीय पक्षीयता
क) वैयक्तिक संपत्ती
ड) निवडणूक प्रचार
उत्तर : अ

99. प्रशासनातील उत्तरदायित्वाचा अर्थ काय**?**
अ) केलेल्या कार्याबद्दल जबाबदारी स्वीकारणे
ब) कोणालाही उत्तर न देणे
क) अधिकारांचा गैरवापर
ड) निर्णय टाळणे
उत्तर : अ

100. लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा अंतिम हेतू कोणता मानता येईल**?**
अ) कार्यक्षम, उत्तरदायी व लोकाभिमुख प्रशासन निर्माण करणे
ब) केवळ सरकारी कर्मचारी वाढवणे
क) राजकीय पक्ष मजबूत करणे
ड) खासगी नफा वाढवणे
उत्तर : अ

अभ्यासासाठी विशेष महत्त्वाचे दीर्घोत्तरी प्रश्न

1. लोकप्रशासनाचा अर्थ, व्याख्या, स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
2. लोकप्रशासनाचे आधुनिक राज्यातील महत्त्व स्पष्ट करा.
3. संघटनेचा अर्थ व व्याख्या सांगून तिचे मूलभूत घटक स्पष्ट करा.
4. संघटनेची प्रमुख तत्त्वे स्पष्ट करा.
5. आदेशाच्या एकतेचे तत्त्व स्पष्ट करा.
6. नियंत्रण कक्षा म्हणजे काय? तिचे महत्त्व स्पष्ट करा.
7. Line घटकाचा अर्थ, स्वरूप व प्रकार स्पष्ट करा.
8. विभागीय संघटनेची वैशिष्ट्ये व दोष स्पष्ट करा.
9. लोकनिगमाचा अर्थ, वैशिष्ट्ये, निर्मितीची कारणे व फायदे स्पष्ट करा.
10. लोकनिगम आणि विभाग यांतील फरक स्पष्ट करा.
11. भारतातील लोकनिगमांची माहिती द्या.
12. स्वतंत्र नियामक मंडळांची निर्मिती, वैशिष्ट्ये, कार्ये, फायदे व टीका स्पष्ट करा.
13. Staff घटकाचा अर्थ, प्रकार व कार्ये स्पष्ट करा.
14. Line आणि Staff घटकांतील फरक स्पष्ट करा.
15. नागरी सेवेचा अर्थ व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
16. नागरी सेवकांची कार्ये स्पष्ट करा.
17. नागरी सेवकांच्या कार्यमूल्यांकनाची संकल्पना व महत्त्व स्पष्ट करा.
18. नागरी सेवकांच्या भरतीसाठी आवश्यक पात्रता व निवड पद्धती स्पष्ट करा.
19. नागरी सेवकांच्या बढतीची तत्त्वे स्पष्ट करा.
20. ज्येष्ठता व गुणवत्ता या बढतीच्या आधारांचे तुलनात्मक परीक्षण करा.
21. नागरी सेवकांच्या प्रशिक्षणाचा अर्थ, हेतू व महत्त्व स्पष्ट करा.
22. नागरी सेवकांना प्रशिक्षण देण्याच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.